

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dimecres 29 de Juny de 1889

Núm. 3.583

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
a provincies trimestre. 3 50
Extranjer y Ultramar 7
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, l'itografia Mellofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 80,

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

prop a la plassa de Catalunya

Lo corredor de Comers

D. JOAN LLAUDÓ Y PRATS

ha traslladat sa habitació y despaig Arrabal de Santa Anna núm. 14, pis primer, al carrer de la Concepció núm. 1, pis primer.—Reus.

SECCIÓ DOCTRINAL

A Don Miquel de Unamuno

Catedrático de la
Universidad de Sa-
lamanca.

Molt senyor meu y genial escriptor: Lo SOMATENT, obert sempre a totes las ideas e ideals humans y de verdader cristianisme, en son número d'ahir s' honra reproduhint traduhit a nostra llengua, son magnífich article titulat «Muera Don Quijote» en l'art en lo número 3 del periódich *Vida Nueva*, de Madrid.

Tinch a vesté per un home de cor y bona voluntat y per un escriptor de geni y batallador, y 'm causa gran sorpresa, cada vegada que veig inserts sos treballs en la llengua y en la premsa d'un poble casi absolutament oposat al geni de V. Vosté es dintre la literatura castellana una verdadera merla blanca. Vosté hauria de trobarse entre 'ls seus companys de sa terra, la noble y esforsada Viscaya, ó entre nosaltres los catalans, combatent al costat dels seus correligionaris al geni quiotesch ensenyorit per complet del centre d' Espanya, que es avny la genuhina personificació oficial de la Espanya contemporánea. Aquí ó allí seria ahont vosté podria batallar ab la seguretat de que sos treballs obrirían molt prompte bretxa en la ruhinosa fortalesa ahont viu encastellat lo caballeresch y aventurer esperit del *quiotesme*, que resta encare potent, per nostra desgracia, a pesar de la gran obra de Cervantes.

No sé quin efecte 'ls hi haurá causat als castellans la lectura del seu susdit article. Ben cert que s' haurán esgarriat de que hi puga haver un *malvat* capás de rebelarse tan violentment contra la seva incomparable historia, que renegui de sas gloriosas conquistas y que s' atreixi a aconsellar al poble espanyol, que prenent exemple de «Don Quijote», se digui Alonso Quijano el Bueno, y 's deixi d' aventuras pera entornarse a casa seva a cultivar la seva descuydada hisenda y a viure cristianament pera morir en santa pau com mana la lley de Deu.

A mí, com haurá succehit a tots los catalans dignes d'aquest nom, lo seu article m' ha produhit un efecte molt excelent. No es d' avny, com alguns periódichs castellans, que defensém aquestas teorías. Regirant mos papers, trobo un exemplar d'aquest mateix diari corresponent al dia 29 de Maig de 1889, un article titolat «Don Quijote en la agonía», que deixant apart la immensa superioritat del de vosté, pot considerarsels com inspirats per una mateixa idea, la mateixa que encara sustentan avny los catalanistas, y la mateixa que continuó sustentant jo a pesar de que allayeras no era més que un noy, lo que prova que la experiencia no cambia 'ls homes tant com dihen, si aquestos tenen la fortuna d' abraçar de cop una idea digne y gran, com es la nostre.

Y are, deixant que llegeixi l' article que li repro-

duheixo, m' apressuro a oferirme de vosté son atent servidor y amich affom.

q. h. s. m.

Josep Aladern.

«DON QUIJOTE» EN LA AGONÍA

Como las cosas humanas no sean eternas, yendo siempre en declinación de sus principios hasta llegar a su último fin, especialmente las vidas de los hombres, y como la de Don Quijote no tuviese privi ego del cielo para detener el curso de la suya, llegó su fin y acabamiento, cuando él menos lo pensaba.

Don Quijote, part segona, últim capítol.

No hi puch fer més, cada volta que penso ab la immortal sátira, me sembla veure al príncep dels ingenis de colzes sobre una desllorigada ta la enfront un mat de paper y près d' una reconcentració alucinadora y absort per la gran idea que dins son cervell bullia, a qual ben exposada manifestació deu sa immortalitat. No som d' aquells *cervantófilos* que imbuhits pel mateix esperit que alentava al imaginari héroe, crehen que l' obra de Cervantes es un prodigi de ciencia, de bon dir (passa), d' humorisme, de filosofia, de medicina, de botánica, de crítica y de totes cuantas cosas més posá Deu sobre la terra y que més tart han vingut a revelar nos los homes; pero no perque no siguém castellans deixém d' admirar las bellezas de la gran obra, que si las té, que així com se diu que *a perro flaco todo son pulgas*, ab igual fonament pot dirse també que a obra bona tat son bellezas.

Una de las que mes ressaltan, qui sab si la que mes, com ha notat ja don Valentí Almirall en son *Catalanismo*, es la viva escarnació del tipo castellá en lo protagonista. «Qui no l' ha seguit per las planuras ermas y despobladas de la Manxa, per las encabrositats de Sierra-Morena y per les vessants d' Aragó y Catalunya buscant *tuertos que enderezar, viudas que consolar, justicia que hacer y huérfanos que amparar*, devall sa may desmentida caballerossita? Y aixó que 's proposava, al fi res de mal, ho volia conseguir per medi de la forsa, exposant a cada moment sa vida y abandonant sos interessos, puig que res li feya de perdre 'ls seus ab tal que pogués salvar los agens per medis de la imposició de sas admirables lleys, ussos y costúms, gents que, al seu entendre vivían en mitj la mes supina ignorancia, puig que 'l cel no 'ls hi havia comunicat encara las mil excelsituts que en las sevas se tancavan. «Qui no ha vist en ell al soldat aventurer que alentat per un mal entés esperit de conquista se anexiona una part de Europa, salta 'l mar cuan encara ningú s' hi havia atrevit, conquista las Américas y mes tart las explots, sens que al ferho l' alentés altre esperit que 'l que alentava al famós *hidalgo* manxego al proposarse portar a cap sas estupendas y colossals aventuras?»

Pero com que tant l' un com los altres partien de mal principi, obravan sens verdader coneixement de causa y sentavan llurs edificis sobre falsos fonaments, tantas y tant grans proesas no pogueren menos d' esser tranzitorias, castells de cartes que l' ayre de la fantasia aixeca y aterra en un mateix moment. No es propi de gent sensata creures autorisats pera imposar als demés llurs lleys; hi hà que partir d' un principi concret y verdader y saber distingir entre las necessitats d' uns y altres. «Que feu don Quijote al proposarse arreglar lo mon tractant de encabir a tothom en un mateix mollof desarrregarlo, produhir disturbis y es-

trellarse en totas sas empresas. «Que feu Espanya al tractar de nivellar y colocar debaix un mateix ceptre a tants estats europeus com arribá a dominar y als de América? Escampar en ells la guerra, fer correr rius de sanch y de llágrimas y desmembrarse a sí mateixa, per més tart perdrels ab la mateixa facilitat ab que 'ls havia adquirít.

«Exagerant lo cuadro—diu Pompeyo Gener en sa gran obra «La Mort et le Diable»—Cervantes va fer patent lo perquè no 's realisava la justicia sobre la terra, a pesar de las bonas intencions. Si 'l Quijote no la produhia, no era per falta de voluntat, sino per falta de coneixement». Gran veritat es aqueixa: la bona voluntat del Quijote era gran, gran com sas empresas y gran com los disturbis que produhia allà ahont se proposava intervenir. La bona voluntat de Castella es gran, gran com sas conquistas, gran com los estragos que ha causat per tot allà hont ha arribat sa dominació. Si com l' héroe manxego no ha fet la salvació de tot lo que s' ha proposat, no ha sigut per falta de bona intenció, sino per falta de coneixement. Qui d' apta de la veracitat de sas bonas intencions? escolteulos desde las tribunas a tots, enterament a tots, desde 'l més moderat al més roig y no sentiren mes que l' eco d' aqueixas bonas intencions. Un tros de patria que 's queda, que va ja desmoronantse, y aspiran encara a reganeria, de la mateixa manera que aspirant a regenerarbo tot, tot ho perderen. Nápoli, Sicilia, Cerdenya, lo Milanésat, lo Rosselló, los Pahissos Baixos, lo Franch Comtat, Perú, Chile, Méxich, Paraguay, la Plata, eiz. eiz. rebían sas lleys en altre temps, mes avny tot ho han perdut, com prompte perdrén lo tros de patria que 'ls queda si no cambia en breu aqueix malehit régimen que 'ns desgoverna, y ho perdrán tot cridant desde las tribunas: ¡Salvém la Patria!

Espanya, ton estre està en la devallada, has perdut ja fa temps lo de fora y estás en perspectiva de perdre lo que tens a dins. No vas poguer lligar prou estretament als que tens lluny y se t' escaparen, provas de lligar als que tens aprop y forcejan pera escaparase... y s' escaparán. Fa temps va ponentse lo sol de ta gloria ilusoria y enganyadora; ¡oh Castella! tothom fuig de tu com persona apestada, tas lleys no fan prova a ningú, los qui no pots humillar pera imposarlashi se n' emancipan y 'ls que agarrotas y subjugas pera imposarlashi a son despit, están en camí d' emancipáseten. De totes parts te venen veus anguniosas y 'ls cors nobles te van deixant sola pera que aixis te arrebolquis en lo fanch que has creat; ¡oh Castella! té, fé, que molt prompte no va a quedar de ta infelís nacionalitat espanyola mes que son cor putrefacte y pestilent hont s' arrebolcarán devorantlo sos innombrables y repugnants parásits.

«Hi ha en la vida de cada home un moment d' or—diu Alfons Daudet en *Le Nabab*—una cima lluminosa en la cual l' espera y bont reb cuant li es dat esperar en punt a prosperitats, a goigs, a triunfos. La cima es mes ó menos elevada, mes ó menos accessible, pero existeix d' igual manera pera tots, pera 'ls grans com pera 'ls petits. No hi ha sino que, a la manera d' aquell dia mes llarch del any en que 'l sol agota tots los seus brios y quin matí sembla un primer pas envers l' hivern, aqueix *summum* de las existencias humanas no dura més que un moment, després del cual no queda altre remey que baixar». Be podém aplicar a las nacionalitats lo que 'l gran novelista francés aplica als homes. Pera tú Espanya, aqueix moment d' or fou un sigle, lo XVII, lo sigle en que visqué l' immortal autor del Quijote, desde llavors que baixas; senyora del monte vegeres ara t' veus abandonada de tothom y per tot,

desprestigiada, estás en la agonía, mes recordat que aquell héroe en sos últims moments sapigué conèixer que havia obrat y viscut com un foll tot lo temps en que volgué imposar-se, recordat que sa vida es ta vida y sa historia ta historia, y que si al morir tornà en son sí y confessà sa folla, altre tant te queda que fer a tu si es que no vols deamentir la sublim intuició que guiava al primíncep dels ingenis al escriure sa immortal sátira.

JOSEPH ALADERN.

CERTAMEN LITERARI HUMORÍSTICH DE «LA PALMA»

Llista de las composicions rebudas desde 'l 15 de Maig fins al 30.

- Número 29. «Eixida de Sol», lema: «Aubada».—
- 30. «Posta de Sol», lema: «Cap-vespre».—
- 31. Lo goig d' una mare, lema: «A la societat "La Palma"».—
- 32. «Al Pensament», lema: «Oració».—
- 33. «Posta de sol», lema: «Color».—
- 34. «Ea Pep Carrillo», (sense lema).
- 35. «¡Llibertat!», lema: «Los prometats son broma—per forjá esclavitut seria».—
- 36. «Crepúscul matutí», lema: «Natura».—
- 37. «¡Oh, la mandra!», lema: «Lo tenir mandre—no es ser gandul».—
- 38. «De Manlleu a Roda y viceversa», lema: «Si no puch comprá esparanyes—faig la via a peu descals».—
- 39. «A las noyas de Salou», lema: «Propaganda».—
- 40. «Trágich», lema, «Amor».—
- 41. «Una resposta», lema: «¿Perqué las mares acompanyan las filias al ball y 'ls pares no hi acompanyan als fills?» "Victor Lleonart".—
- 42. «Lo nas», lema: «Al César lo que es del César».—
- 43. «Ignocentada», lema: «¡N' hi ha tantas!».—
- 44. «A cal adroguer», lema: «Diàlechs de cada dia».—
- 45. «¡Dóna!», lema: «Ahir m contaren, Ramona...».—
- 46. «Retorn», lema: «¿Qui ho havia de pensar!».—
- 47. «La porrona», lema: «Super omnia».—
- 48. La «faba», lema: «Deu dona fabes...».—
- 49. «Entreteniments», lema: «Adam y Eva».—
- 50. «Angúnias d' avans de cessarse», lema: «¡No ploris, noya, no ploris—que potsar no será tant!».—
- 51. «Un desitj», lema: «Tant pot ser com no pot ser».—
- 52. «Historia d' un gandul», lema: «(Ell mateix conta sa historia».—
- 53. «Rondallete», lema: «Una vegada era un rey...».—
- 54. «Cróquis», lema: «Sol ponent».—
- 55. «Il·lusions», lema: «De balcó a balcó».—
- 56. «¡Dia treitz!», lema: «¡Planxas!».—
- 57. «Fi de sigle», lema: «Aixó se'n va».—
- 58. «Amorosa», (sense lema).
- 59. «¡Ay de mí!», lema: «¡Ay!».—
- 60. «Notes de color», lema: «Del natural».—
- 61. «Espurnas», lema: «Cualsevol».—
- 62. «Cansó d' istiu», lema: «Juvventut y vida».—
- 63. «En vigílias del casori», lema: «Petit monólech».—
- 64. «"La Palma"», lema: «Per mí la voldría!».—
- 65. «La guitarra», lema: «Ella m' inspira».—
- 66. «La costella ab salsa», lema: «Lo millor que hi ha es la costella—feta ab salsa a la graella».—
- 67. «Lo temps vell y 'l temps nou», lema: «Ruda, ruda, tot se muda».—
- 68. «Un petit saynete», lema: «Comptes velis, barallas noves».—
- 69. «Grupos, tipos y ninots», (sense lema).
- 70. «Un cel-o-herb», lema: «Conversas de v-hinat».—
- 71. «La malaita del quart pis», (sense lema).
- 72. «A la juventut», lema: «Amor».—
- 73. «Eixida de Sol», lema: «Lumen coeli».—
- 74. «Esciat d' amor», lema: «Natura invencible».—
- 75. «A la pluja», lema: «Benefactor».—
- 76. «Idea realista ó sniciu d' un moniato calent y l' ou com balla», lema: «Rigurosament históric».—
- 77. «Ecce Homo», lema: «La Fotografia».—
- 78. «Cara y creu», lema: «Pitjor podria ser».—
- 79. «La sortida del sol», lema: «Recort de Piatabert».—
- 80. «Aixó», lema: «¿No 'ls hi sembla?».—
- 81. «A las estrelias», lema: «Oració».—
- 82. «Lo fil y l' agulla», lema: «Faula».

(Acabard.)

Pedalejant

ALGO SOBRE LA U. V. C.

Prometiam en lo «Pedalejant» de fa alguns dias que 'ns ocupariam de la memoria llegida per lo Secretari, D. Robert M. Grañen, del Comité central de la «Unió Velocipédica Catalana» en lo primer Congrés que ha celebrat, y avuy volém pagar aquest deute pera posar de manifest que no 'l tenim oblidat.

Per altre part nos interessava una mica massa pera que 'ns fugís de la memoria, donchs cualsevulla manifestació que tendeixi a posar de relleu la vida regionalista que niha en lo cor dels catalans tots, ha de ser per nosaltres recullida, que interés com lo primer tenim de que se sápigua que es Catalunya una bojeria complerta y que per la nostra desgracia en aquest gran Manicomí hi tenim tots la celda corresponent.

La mania de la gent centralisadora y carácter absorvent, lo coneixiam en la política, en lo comerç y en la literatura: més tart se va voler aplegar sota una sola bandera a tots los ciclistas d' Espanya ab

la «Unió Velocipédica Española» y varem tenir que coneixeria en las diversions, pero com los catalans som la entitesis d' aquell carácter absorvent, adulator y superbiós de la gent de Castella, y les cadenas que els forjan no més pensém en trencarlas, varis ciclistas y principalment tots los que constitueixen lo «Club Velocipedista» d' aquesta ciutat van llensar la primera pedra contra aquest desconegut caciquisme que venia de Madrid y bregant en son portaveu a la premsa contra la imposició, conreuhant al mateix temps la llevar pera instituir una nova Associació que respongués a las necessitats del ciclisme a Catalunya, va conseguir los fruits desitjats naixent la «Unió Velocipédica Catalana» de la reunió que s' tingué en lo teatre Nou Retiro de Barcelona.

Lo pas principal estava donat y com per lley del nostre carácter català no podía recularse sino seguir sempre avant ha arribat lo dia en que 'l «Comité interí» central ha tingut de presentarse devant dels associats pera donarli compte de las sevas gestions y ha posat en boca de son Secretari las següents paraulas:

«Res vos diré tampoch dels ideals del Comité interí porque son los vostres: lo programa de la «Unió Velocipédica Catalana» ja 'l coneixém be prou: «Sport y Patria». Qué més se vol? la patria porque es la terra, la nostra, y 'l «Sport» per fernos forts, per ferla gran; de la nostra robustés depén la salut d' elle; del nostre treball ha de venir sa prosperitat y de coneixerla, recorreguentla d' una a altra encontrada, vindrá la nostra admiració per sas bellasas y la estimarém més y més, si més se puga».

Verament sorpresos nos deixá aquest párrafo de la memoria y no porque no esperessim unas revelacions semblants, sino porque dins del Comité, a sa fundació, hi havia individuos, no catalans, que tal menjar se 'ls hi havia d' indigestar a la forsa.

Companys de causa nostres barcelonins nos aviseren que no 'ns hi entussiasméssim ab aquesta nova institució catalana y seguirem son prudent consell.

Però avuy en que 'ls fets y en un document tant important se consignan ab la valentia que ho fa 'l senyor Grañen, redactant en catalá la memoria pera donar mes forsa a la idea de patria que destaca en lo párrafo copiat, nos sembla que bé podém cantar Eureka, d' haver encertat, donchs per mes que declari que té «cober: los brassos para admitre a tothom sans de» manar fé de baptisme no 's descuydá pas de dir que «vol a tots los que li volen be» y que per tant, per la forsa de la llógica, quedan descomptats los castellans, porque no es possible admitre que aquets desitjin la seva prosperitat desde 'l moment que quan mes prospera sigui la seva vida, mes raquítica l' ha de portar la «Unión Velocipédica Española», la d' ells.

Altres párrafos podrian copiar de la memoria del Sr. Grañen que guardan la mateixa tessitura que 'l mentat anteriorment: mes en atenció a que hem donat al present articlet una extensió mes amplia a la que teniam intenció, tindrem que deixar contra 'l nostre gust lo manillar y al saltar del «sillin» ho farém enviant la mes coral enhorabona a nostre particular amic D. Robert M. Grañen per lo felis que ha estat en la Memoria al exposar los sentiments dels unionistas catalans y esperant que sos companys d' associació procuraran per la seva part donarli 'l premi a que s' ha fet acreador.

X. X. y X.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 28 de Juny de 1898 FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroides	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m.	756	47	0'0	8'4	Bas	
3 t.	756	43				

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS direccio	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m.	Sol. 34	16	22	S.		0'2
3 t.	Sombra 30	16	27	S.	Cubiel	0'3

Ahir feren sa aparició oficial en aquesta ciutat alguns dels fills ilustres de la mateixa que al dia de demá han de ser la única esperansa de la Patria.

Venen ab lo cap carregat de las explicacions dels Catedráticos de la Universitat y ten ben apresas las llisons, que quant poguessim dir del esplendorós esdevenir que 'ls espera fora poch.

Ahir a las dugas de la tarde, va passar a millor vida lo qui fou nostre estimat y particular amic D. Anton Biarnés, germá polítich de nostres també bonos amichs D. Joseph Caselles y Guardiola y D. Pere Caselles y Terrats, arquitecte municipal d' aquesta ciutat.

De carácter bondados y expansiu lo Sr. Biarnés, sa mort será sentida per tots sos innombrables amichs y conoguts y si tots hen d' anar a visitar lo per última vegada en lo llit y a donar lo pésam a la seva apreciable y avay afligida familia, es de creure que l' enterro será una verdadera manifestació de dol y de las simpatias ab que en aquesta localitat comptan las familias Biarnés y Caselles.

Que descansi en pau lo malhuret amic y pera la seva atribulada vida, D.ª Antonia Caselles y Guardiola y sos tendres fillets preguém a Deu, prenent part en la seva pena, que 'ls dongui la fortalesa necessaria pera sufrir ab resignació tan sensible cuan irreparable pérdida.

Avuy en lo teatre de la societat «Juventud Reusenae» s' hi donará una funció teatral representantse la preciosa obra «La Dolores».

La funció acabarà ab lo ball de costum.

Aquesta tarde obrirá sas portas lo «Frontón Reusenae» en lo qual s' hi jugará un partit baix la combinació que anunciam en lloch corresponent.

Nos sembla que la empresa ha tingut molt bon acort en la combinació del partit, com ha fet bé en proporcionarnos aquesta diversió, donchs d' altre mode la nostra festa major hauria passat més tétrica de lo que volia l' Ajuntament.

Es de creure que no faltarán aficionados al Frontón y que tindrà aquest una bona entrada.

Per la nit hi tindrà lloch un escullit concert voca é instrumental dirigit per lo Sr. Goula (fill).

Lo poble de La Figuera segueix tan tranquilament sense Ajuntament.

Ans d'ahir lo qui feya d' Alcalde 's presentá al Gobernador civil p- ra entregarli la dimissió d' un càrrech que ab justicia no podia desempeñar, porque havia cumplert lo temps reglamentari.

Com la dimissió segons tenim entés l' apoya en que se 'n anava a Barcelona a guanyarse la vida pera lo qual s' aixecá 'l domicili del poble, aquesta vegada lo senyor Gobernador civil li acceptará.

Y com no més hi queda en aquell Municipi un regidor, vaurém si se solucionará aquest assumpto.

La societat «La Palma» nos ha facilitat una llista de las composicions rebudas desde 'l dia 15 al 31 de Maig pera 'l certamen que té cridat.

Los interessats en aquell fragment de cartá que vam rebre y publicar, poden veure la llista en altre lloch d' aquest número.

Ha quedat constituída en aquesta ciutat una nova societat titulada «La colla dels alegres», la qual té per domicili social l' hortet senyalat ab lo número 6 del carrer del Tívoli.

Avuy a la tarde hi tindrà lloch un ball.

Ab motiu de la diada d' avuy las societats El Olimpo, El Alba, La Palma, Centro Republicano Democrático Autonomista y Círculo Republicano Histórico, donarán en sos respectius salons un ball amenisats per una banda de música. En la darrera de las societats mentadas hi pendrá part la secció coral «El Eco Republicano» cantant entre otras composicions, los rigodons bélichs «Los nets dels Almogavers».

Contra lo que esperava aquest vehinat, los gegants ahir no sortiren a recorre 'ls carrers de la ciutat. Tampoch a la nit s' avia la tronada.

Es de creure que avuy tampoch sortirán pera anar a la professó y que també se suprimirá la tronada del mitj día y la que s' avia al passar per devant de las Casas Consistoriales lo Sant Apóstol.

Aixó ha disgustat, y las personas d' edat avansada afirmavan que ni en la guerra civil, ni en la cantonal ni en las que hem vingut sostenint tres anys ab las colonias, se registrava un cas semblant.

Avuy, com tots los anys, se farà 'l darrer tiro de colom en las platjas de Salou per fi de temporada, deixantse anar magnífichs coloms.

En lo concert que aquesta nit, a un quart de deu, tindrà lloch en lo Centre de Lectura, la Banda tocará la Sinfonia de «Joan de Arco» y la Secció coral executará «Escenas Tartaras» y «La Retreta» de Laurent de Rillé, «La Aurora» de Reventós y la Jota «De Catalunya a Aragón» del senyor Mateu.

Lo dia primer de Juliol la Companyia Reusense de Tranvies establirà los trens de temporada de banys desde la estació á Salou, y dintre de la primera deznana del mateix mes s' obrirà al servey públich lo tranvía desde la estació fins al Arrabal de Robuster.

En la Administració de Consums d' aquesta ciutat, se recaudaren per diferentes especies, en lo dia d'ahir, 1273'34 pessetas.

ESCORIAS THOMAS.— Vegis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá Bou) 12.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

del dia 27 de Juny de 1898

Naixements

Teresa Gaués Gispert, de Pau y Antonia.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Anton Llopis Cavaguera, 2 mesos, S. Pere alt 86.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Pere y Sant Pau.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Joan Bautista (Providencia)

Durant la Missa que diariament se celebra á las 8 se practican los exercicis del Sagrat Cor de Jesús.

Sant de demá.—La Conmemoració de Sant Pau.

ANUNCIS PARTICULARS

Llevadora

DONYA ANTONIA BERGADA DE ANGLÉS

professora en parts, revalidada en la Facultat de Medicina de Barcelona, després de varis ensaigs practicats en aquell Hospital de Santa Creu te 'l gust d' oferir sos serveys al públich

Carrer del Hospital, 33.—Reus

Errors que deuen desvanellers.

Cap remey, ja sia untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebritats métricas, aixis nacionals com exranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que **la curació de las hernias perteneix única y exclusivament al art mecánich**, acompanyat dels coneixements anatòmichs suficients.

No deu confiar-se en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs á aquestos se deu la major part de las defuncions que ocurreixen per hernias estranguladas, en rahó á ser insuficients pera contenir las hernias.

Molts son 'los que venen braguers; molt pochos los que saben colocalos; rarissims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar á vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguretad vos dirá que pera la curació de vostres petitets, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo bragueret de **cautchouc** ab ressort, testimoniando aixis lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátichs pera evitar lo carregament d' espatllas.

Faixas hipogástricas pera corregir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles d' Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

ULTIMA HORA

Madrid 28.

Un telégrama de Nova York afirma que s' organisa á Tampa una expedició de 15 mil homes pera reforzar l' exercit del general Shafter.

Probablement marxará dita expedició á mitja setmana entrant.

Dintre pochos dias anirá 'l general Miles á Santiago de Cuba, dirigintse després á Puerto Rico.

—Un despaig de Washington diu que 'l departament de Marina publica un Butlletí relatant los barcos de la escuadra del almirall Watson que sortiran desseguida pera las costas d' Espanya.

La nova flota s' denominará «Escuadra Oriental» y la compondrán los següents barcos de guerra: Newark,

Iowa, Oregon, Fowemite, Janko, Dixie, Scandlá, Aba, renda y Alexander.

—Los Srs. Gamazo y Correa han visitat al president del Consell.

Lo ministre de la Guerra li ha mostrot importants telégramas de Filipinas.

No s' han publicot encara, ignorantse per quina causa.

La ansietat va en augment.

—Lo govern americá ha protestat de que 's permetti lo pas per lo canal de Suez á la escuadra del almirall Cámara.

Servey particular de «Lo Somatent»

Madrid 28, 4'15 tarde.

Manila.—Oficial.—Situación penosissima. Enemich aumenta.—Las plojas dificultan la defensa. Aumentan las baixas entre las tropas.

Aguinaldo demaná rendició essent despreciadas sas intimaciones. Se suposa que compta ab 30.000 indis armats y ab cent mil ab bolos. Tinch mil malets y doscents ferits. No hi ha cap temor sino de bombeig.

Madrid 28, 4'45 tarde.

Ilo-Ilo.—Oficial.—Coincideix la situació de Manila ab la excitació dels peninsulars de las Visayas. Procuraré contrarrestarla ab tacte encarque sens debilitat. Monte Balezón destruhirem campament agafant 24 armas y bastanta pólvora. Matarem cent, inclós Arce, jefe insurrecció. Dattos Mindaneos s' han ofert pera combatre á nostre costat.

Madrid 28, 10 nit.

Consell res de orissis; acordat telegrafiar instruccions Cuba y Filipinas; vista últims telégramas demá nou Consell. Se comenta.

—Londres.—Cervera intentá sortir Santiago nit diumenge lo descubriren reflectors yanquis l' obligaren regressar.

S' assegura que Espanya ha adquirit dos creuhers xinos que eran á Inglaterra.

Diversions públicas

FRONTON REUSENSE

Gran partit de pilota pera avuy á las 4 de la tarde. **BLAUS:** Vergarés y Arnedillo, contra **BLANCHS:** Escodiaza y Mendizabal.—Després del partit se j garán dos «quinielas».

PREUS: Passillo 0'50 pessetas.—Tendido 1'50 id. —Cadiras canxa 2 id.—Palcos ab 5 entradas 5 id.

A dos cuarts de deu de la nit gran concert vocal é instrumental, baix la direcció del mestre Goula.—Entrada general 50 céntims.—Cadiras 1 pesseta.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.



D. ANTÓN BIARNÉS HUGUET

HA MORTI

Q. E. P. D.

Sos desconsolats esposa Donya Antonia Caselles, fills Antón, Jbseph y Maria Teresa, mare Donya Mariana Huguet, germans Don Lluis y Donya Carme, mare política Donya Julia Guardiola, germans polítichs Don Joseph Caselles Guardiola y Don Pere Caselles Tarrats, cosins, nebots y demés parents (resents y ausents), al participar á sos amichs y coneguts tan sensible pérdua, los hi pregan lo tingan present en sas oracions y se serveixin assistir á la casa mortuoria, carrer Puvill Oriol, 27, avuy dimecres 29 dels corrents, á tres cuarts de quatre de la tarde, pera acompanyar lo cadáver á la Parroquial Iglesia de Sant Pere y d' allí á la porta del Roser, ahont se despedirá lo dol.

Reus 29 de Juny de 1898.

LO SAGRAT COR DE JESÚS

Per l' eminent pintor **L. GRANER.**

REGALO

als senyors subscriptors de **LO SOMATENT.**

Prima extraordinària oferta per l' «Instituto de Arte Cristiano».

Desitjosa aquesta Societat de propagar rapidament la primera obra que propietat ha adquirit, aprofita la feliç oportunitat de ser l' actual mes de Juny lo dedicat per lo mon catòlich al **Sagrat Cor de Jesús** pera oferir la maravillosa reproducció del célebre cuadro de GRANER a un preu molt reduhit, á fi de que totes las classes socials puguin beneficiar del sacrifici que l' «Instituto de Arte Cristiano» s' imposa en aras de sos ideals de propaganda artística y religiosa.

Per a iniciar seriament sa companya editorial ha cregut l' «Institut» que devia primer que tot difundir aquesta portentosa imatge del

Sagrat Cor de Jesús

que entre totes las pintadas y conegudas fins ara es la que més vivament reflexa la mirraosa visió de la Beata Margarita María de Alacoque, segons han reconegut unanimitat tots los publicistas catòlics y tots los crítics d' art que s' han ocupat de tan soberbia creació.

Per lo misticisme que respira, per la majestat que evoca, per la devoció que infundeix la divina imatge son inspirat autor **LLUIS GRANER** ha rebut numerosas y entusiastas felicitacions d' eminents prelats nacionals y extranjers, de ilustres escriptors y de renombrats artistes, tots acorts en proclamar la creació del pintor catalá obra mestre del art religiós contemporani.

Aquesta preciosa fototipia, de gran «format», representant lo **Sagrat Cor de Jesús**, que l' «Institut» ofereix als senyors subscriptors de **LO SOMATENT**, mideix 88 centímetres d' alt per 62 d' ample, y á pesar de ser una obra de primer ordre, qual valor intrínsec es de 25 pessesas, se cedeix temporalment, ó sia durant lo corrent mes de Juny, als senyors subscriptors d' aquest periódich per la exigua quantitat de **5 pessesas** en tota España, sempre que acompanyi l' adjunt cupó:

LO SOMATENT	Val únicament durant Juny de 1898.	CUPO-PRIMA EXTRAORDINARIA		Ptes. 5 exemplar
		LO SAGRAT COR DE JESÚS per LLUIS GRANER «INSTITUTO DE ARTE CRISTIANO» Barcelona y Juny de 1898.		

INSTRUCCIONS

Tállis lo cupó, y acompanyant **5 pessesas** s' entregará al donador un exemplar de la fototipia en lo

SALÓ PARÈS

Carrer de Petrxol, números 3 y 5

Per a demandas fora de la capital dirigir-se directament al «Instituto de Arte Cristiano». Passeig de Gracia, núm. 153. acompanyant en carta certificada l' import en sellos de correo, lliuransas del Giro Mútuo ó lletra de fácil cobro, qui s' encarregará d' enviarlo franch de ports.

Es indispensable la presentació del cupó pera poguer adquirir la fototipia durant lo corrent mes de Juny, donchs transcorregut aquest plasso tornarà á regir son antich preu.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella
Serveys del mes de Juliol de 1898

Linea directa pera l' Rio de la Plata

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Juliol directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnífich y ràpid vapor francés

France

LINEA PERA L' BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo da 11 de Juliol lo vapor **Aquitaine**
lo da 26

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.—Barcelona.

Banyes de Ribas

Establiment de D. T. MONTAGUT

Oberts desde 25 de Juny á 15 de Septiembre

Ayguas bicarbonatadas, varietat sulfatada de temperatura templada.

Excelents ayguas segons certificats dels mes renombrats facultatius, pera combatre las malalties del estómach, budells, fetje y aparato biliar, bazo, matris, aparato urinari y demás abdominals.

Clima sumament agrádeble en istiu y tónich-excitant. Altura sobre l' mar 810 metres. Servey de fon'ta inmejorable, taulas francesa, espanyola, restaurant y especial pera malalts y personas delicadas y tots los tractaments que se serveixin ordenar los respectius facultatius de cada malalt; preus de costum; salons de reunió, balls, periódichs, timbres y llum eléctrica, capella ab missa diaria, correo y telégrafo en lo mateix direcció telegráfica **BANYS-RIBAS**. Hi ha novas cuynas y menjadors independents pera familias que vulguin arreglar-se lo menjar per son compte á 2, 4, 5 y 6 rals per persona y dia. Rebaixas als que estiguin llarga temporada. Itinerari: En la Estació ó en lo Despaig Central del Nord de u demanarse bitllet directe fins als «Banyes de Ribas» y facturar l' equipatge pera dit punt. Pera més detalls y demandas, Unió, 23, primer.—BARCELONA.

Caramelos Pectorals del metje SALAS

Curan la Bronquitis, Tes, Catarros, etc., netejan de mucositats l' aparato respiratori tan sels prenent-ne un al anarsen á dormir y altre á la matíada, composició inofensiva no conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus **Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna, 80.**

Preu de la capsa 6 rals.

PARA ABONO DE TODAS LAS COSECHAS Y CULTIVOS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTES RENDIMIENTOS

EL COMBINADO EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COMO ABONO FOSFATADO

GARANTIZADAS PURAS



SOLUBLES AL CITRATO

El más económico, el más eficaz, el más duradero.

SALES DE STASSFURT

COMO ABONO POTASICO

EN LAS FORMAS DE

SULFATO DE POTASA, CLORURO DE POTASA

SALES CALCINADAS RICAS EN SULFATO DE POTASA,

KAINITA, ETC.

bajo garantía del Sindicato de ventas de STASSFURT

NITRATO DE SOSA

como abono azoado

DE GRADUACION GARANTIDA DE 15,12 A 16,00 AZOE Y DE EFECTOS RAPIDOS Y SEGUROS

DIRIGIRSE PARA PROSPECTOS E INFORMES SOBRE EL EMPLEO

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA